

У циљу унапређења рада и односа као и јединствене политике Савеза гуслара Југославије, Скупштина Савеза на сједници одржаној 19. новембра 1999. године у Подгорици, доноси

С М Е Р Н И Ц Е

О РАДУ И ОДНОСИМА У САВЕЗУ ГУСЛАРА ЈУГОСЛАВИЈЕ

Формирање друштава, удружења и савеза има за циљ очување и даљи развој гусала и епске поезије. Остварени резултати по овом питању треба да буду основно мерило рада сваког члана и свих руководства и органа у Савезу. У том циљу чланови, друштва, руководства друштава и савеза морају своју активност, организацију и рад да ускладе са заједнички усвојеним нормативним актима Савеза и да на основу њих заснивају међусобне односе и сарадњу.

Доследним спровођењем нормативних аката повећаће се међусобно поверење, сарадња и јединство, а с друге стране смањиће се простор за самовољу и интриге појединаца, које наносе велику штету гусларству и отежавају нормалан рад у Савезу.

I САРАДЊА И ОДНОСИ У САВЕЗУ

Развијање сарадње и добрих односа међу члановима у друштвима, између друштава, руководства и органа у Савезу представља стални задатак у ком циљу треба

- Усклађивати активности између друштава и органа Савеза, посебно по питању организовања и извођења јавних приредби, ревија, фестивала и др.;*
- Утврђивати заједнички план издавачке дјелатности, као што је снимање аудио и видео касета, приређивање збирки епске поезије, издавање листа "Гусле" и др.*
- Већа друштва и органи Савеза да помажу мањим друштвима и оним која раде у отежаним условима;*
- Покретати иницијативе за унапређење рада и односа у Савезу, измену и допуну нормативних аката и сл.;*
- Редовно испуњавати обавезе утврђене нормативним актима Савеза и одлукама његових органа.*

II ДУЖНОСТИ РУКОВОДСТАВА

Руководства друштава, удружења и савеза морају стварати организационе, смештајне, финансијске и друге предуслове за успешан рад и напредак гусларства.

Лице које је изабрано за предсједника савеза мора замрзнути све друге функције у гусларству, укључујући и функцију предсједника друштва, уколико је са те дужности изабрано за предсједника савеза.

Предсједник савеза не може заступати друштво чији је члан, већ само савез у ком својству се једино може представљати и иступати на јавним манифестацијама.

Предсједник савеза мора испољавати исти однос према свим друштвима у савезу и одговоран је за развој савеза у цијелини.

Сва руководства морају доследно и истрајно спроводити све обавезе из нормативних аката, закључке и одлуке органа савеза и одговорна су за њихово извршење односно неспровођење.

III ОРГАНИЗОВАЊЕ ЈАВНИХ ПРИРЕДБИ

Јавне приредбе могу да буду заједничке, које организују савези, и самосталне, које организују друштва и појединци преко друштва.

1. ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗАЈЕДНИЧКИХ ПРИРЕДБИ

Заједничке приредбе планирају извршни одбори скупштина републичких савеза.

Годишњи план заједничких приредби доставља се друштвима најкасније три месеца пре почетка године.

Годишњим планом предвидети, по могућности, најмање једну приредбу у току године у сједишту сваког друштва.

Заједничке приредбе организују и спроводе републички савез и друштво из места одржавања приредбе.

Заједничким планом приредби планирају се фестивали и ревије.

Учеснике програма на заједничким приредбама, по правилу, одређује 50% републички савез а 50% друштво домаћин. Уколико друштво домаћин нема довољно одговарајућих гуслара, разлику обезбеђује савез тако да се за приредбу добије бар 8 добрих гуслара.

Извршни одбор Скупштине Савеза гуслара Југославије, по правилу, организује савезни фестивал и ревију гуслара Југославије, а изузетно друге приредбе.

2. ОРГАНИЗОВАЊЕ САМОСТАЛНИХ ПРИРЕДБИ

Самосталне приредбе планирају и организују друштва.

Самосталне приредбе друштава морају бити усклађене са заједничким планом приредби савеза и не могу се одржавати 30 дана пре планиране приредбе савеза у сједишту неког друштва.

У већим местима самосталне приредбе друштава могу бити обухваћене планом заједничких приредби савеза, у циљу боље координације међу друштвима.

3. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПРИРЕДБИ У СЕДИШТУ ДРУГОГ ДРУШТВА

Обавезују се друштва да не заказују и не организују приредбе у сједишту другог друштва, док се претходно не јаве и консултују са руководством тог друштва.

Организацију приредби у сједишту другог друштва обављати уз сарадњу и међусобну помоћ у реализацији приредбе.

4. ПОЗИВАЊЕ ГУСЛАРА ИЗ ДРУГОГ ДРУШТВА

Сви организатори јавних приредби су обавезни да свако ангажовање гуслара из другог друштва врше преко извршног органа његовог матичног друштва.

При тражењу гуслара из другог друштва може се навести поименично гуслар који се жели ангажовати, имајући у виду концепцију приредбе и њен значај.

Уколико гуслар није заузет у траженом термину за своје друштво, настојати да се удовољи тражиоцу.

Друштва и органи савеза се обавезују да за јавне манифестације не позивају гусларе који нису чланови друштава учлањених у републички савез.

5. ПРИПРЕМА ПРОГРАМА ЈАВНИХ ПРИРЕДБИ

Програме јавних приредби доносе друштва и савези, сходно својим плановима и овим Смерницама.

При реализацији сваке приредбе треба обезбедити одговарајућу режију програма, водитеља и 5 до 8 добрих гуслара. Програм се може допунити и другим учесницима и тачкама, с тим што се све мора одвијати синхронизовано и усклађено тако да на публику остави утисак високе организованости.

6. ИЗБОР ПЕСАМА И НАЧИН И КВАЛИТЕТ ПЕВАЊА

ИЗБОР ПЕСАМА

Избор песама треба да је у складу са врстом приредбе, очекиваним саставом публике, местом одржавања приредбе, могућностима гуслара учесника, трајањем програма и сл.

Организатори јавних приредби треба да настоје да по могућности бар трећина песама буде из Вукове и његошеве збирке.

На јавним приредбама спречити певање песама које се баве дневно-политичким догађајима, које имају политичке и страначке поруке и које доводе до сукоба и подела, што може наносити велику штету развоју гусларства.

НАЧИН И КВАЛИТЕТ ПЕВАЊА

Различити начини певања-казивања епских стихова обогаћују гусларску уметност. То повећава интересовање публике, а одстрањује монотонију и једноличност.

Треба посебно ценити и подстицати следеће:

- Да се стихови певају-казују јасно, правилно, изражајно и сасвим разумљиво.

Овај елемент треба да буде пресудан у оцени и вредновању сваког гуслара, како на фестивалима тако и при ангажовању за јавне приредбе. Гусларе са неразумљивим казивањем не позивати за наступе на јавним приредбама, док не отклоне тај недостатак.

- Да гуслари ускладе певање са својим стварним гласовним могућностима.

Усклађеност певања са гласовним могућностима је основни предуслов за правилан и успешан развој једног гуслара. Сваки гуслар мора да тражи и развија свој особени стил, мелодију и посебно висину певања у складу са својим укупним певачким могућностима. Највећи број гуслара је предодређен да пева нижим тоном, па сваки покушај копирања гуслара који певају високим тоном доводи до лутања и погрешног избора стила и начина певања. Певање високим тоном може бити прихватљиво само за оне гусларе који имају гласовне и остале могућности, али у принципу и код њих такво певање често губи смисао епског а посебно приповедачког казивања. Скупштина позива гусларе, руководства друштава и савеза да подстичу и стимулишу ниже и смиреније певање, уместо високог које се код многих гуслара претвара у вику и галаму непримерену епском казивању. Овај став треба доследно спроводити при оцењивању гуслара на фестивалима и при њиховом ангажовању на ревијама и другим јавним приредбама.

IV ПРЕЛАЗАК ГУСЛАРА ИЗ ЈЕДНОГ У ДРУГО ДРУШТВО

Прелазак гуслара из једног у друго друштво, по правилу је слободан, с тим што се треба придржавати следећих принципа:

- Гуслар треба да буде члан друштва у свом месту пребивалишта, где год има регистровано друштво учлањено у републички савез;

- Да се преласком гуслара из мањих у већа друштва не разбијају мања друштва чиме би се отежао њихов даљи рад и онемогућио опстанак;

- Прелазак гуслара не сме да доводи до сукоба и прекида сарадње међу друштвима;

- Гуслари који су започели такмичење не могу мењати друштво у току такмичарског циклуса;

- Прелазак гуслара не треба да прати никаква материјална надокнада;

- Сваки прелазак гуслара из једног у друго друштво треба да се врши уз издавање исписнице односно уписнице.

V ПЛАЋАЊЕ ЧЛАНАРИНЕ

Друштва, удружења и савези, средства за свој рад обезбеђују, по правилу, од редовне чланарине.

- 1) *Најмања годишња чланарина по једном члану друштва треба да износи:*
 - *За запослене у друштвеном и приватном сектору = 8 DM;*
 - *За незапослене, пензионере, ђаке и студенте = 4 DM;*
 - *Чланарину не плаћају инвалиди, дјеца и почасни чланови;**Чланарина у друштвима се наплаћује од 1. до 31. јануара за текућу годину.*
- 2) *Друштва плаћају годишњу чланарину удружењу или републичком савезу = 70 DM, најкасније до 15. фебруара за текућу годину.*
- 3) *Удружење гуслара Војводине плаћа годишњу чланарину Савезу гуслара Србије у износу = 150 DM, најкасније до 20. фебруара за текућу годину.*
- 4) *Републички савези плаћају годишњу чланарину Савезу гуслара Југославије у износу: = 400 DM, најкасније до 28. фебруара за текућу годину.*
- 5) *Све чланарине плаћају се у динарској вредности, по званичном курсу који важи 5 јануара за ту годину.*
- 6) *Овим Смерницама су одређене најмање чланарине које морају да плаћају чланови, друштва, удружења и републички савези и ниједан орган у Савезу не може прописати мање или веће од наведених. Веће чланарине од прописаних могу уплаћивати сви, али искључиво добровољно.*
- 7) *Основну документацију о вођењу јединствене евиденције о наплати чланарине прописује Извршни одбор Скупштине Савеза гуслара Југославије.*

Скупштина обавезује све чланове друштава, руководства друштава и органе Савеза да се у свом раду придржавају ових Смерница, у циљу даљег унапређивања рада и односа у Савезу.

*ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ
Савеза гуслара Југославије
Божидар Вучуревић*